

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö

Pvm/Datum/Date
15.3.2024

Dnro/Dnr/DNo
681/00.00.01.00.00/2024

Oikeusministeriö

Sähköposti: (kirjaamo.om@gov.fi)

Viite: VN/3796/2023

Ahvenanmaa-työryhmän mietintö ja ehdotus laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain muuttamisesta

Oikeusministeriö on 29.1.2024 pyytänyt Ruokavirastoa antamaan lausuntonsa otsikkokohdassa mainitun mietinnön ja ehdotuksen johdosta viimeistään 11.3.2024. Oikeusministeriön lainsäädäntöneuvos Janina Groop-Bondestam on Ruokaviraston pyynnöstä myöntänyt lisää aikaa lausunnon toimittamiselle siten, että virasto voi antaa lausuntonsa viimeistään 15.3.2024.

Ruokavirasto kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta ja esittää seuraavaa:

Lausunto

Eläintautilain (76/2021) 67 §:n mukaan Ruokavirasto suunnittelee, ohjaa, kehittää ja valvoo valtakunnallisesti eläintautien vastustamista, ja vastaa muistakin 67 §:ssä säädetyistä tehtävistä.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 31 kohdan mukaisesti kotieläinten tarttuvat taudit kuuluvat valtion lainsäädäntövaltaan, jolloin eläintautilakia sovelletaan myös Ahvenanmaan maakunnassa.

Ruokavirasto kommentoi itsehallintolain 30 §:n 9 kohtaa koskevaa ehdotusta kotieläinten tarttuvien tautien kannalta.

Ruokavirasto kannattaa työryhmään kuuluvien valtakunnan edustajien näkemystä, että maakunnan viranomaisten hallintovaltuuksia koskeva rajanveto tehtäisiin edelleen itsehallintolaissa. Ruokavirasto pitää tarkoituksenmukaisena, että lähtökohtaisesti tehtävistä huolehtii edelleen maakunnassa maakunnan hallitus tai muu maakuntalaissa määrätty viranomainen.

Ruokavirasto katsoo, että säännöksessä tulee kotieläinten lisäksi mainita luonnonvaraiset eläimet, koska eläintautilainsäädäntö koskee tietyiltä osin myös luonnon eläimiä.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö

Pvm/Datum/Date

15.3.2024

Dnro/Dnr/DNo

681/00.00.01.00.00/2024

Toisin kuin voimassa olevassa säännöksessä, ehdotuksessa on eritelty tehtävät. Kyse olisi taudintorjunnan suunnitteluun, ohjaukseen tai valvontaan taikka tautien torjuntaan liittyvistä tehtävistä. Ruokaviraston näkemyksen mukaan tehtävät on ehdotuksessa rajattu liian ahtaasti. Erittelystä näyttää jäävän pois esimerkiksi eläintautien seurantaan liittyviä tehtäviä, kuten näytteenotto. Tehtävät pitää joko eritellä vielä tarkemmin tai lisätä maininta alueellisella tai paikallistasolla toimeenpantavista eläintautien torjuntaa koskevan lainsäädännön mukaisista tehtävistä yleisemmällä tasolla.

Ruokavirasto esittää huolensa esitetystä mallista, jossa tehtävät lähtökohtaisesti kuuluvat valtion viranomaiselle, jollei niistä erikseen sovita sopimusasetuksella. Eläintautien torjuntaa koskeva lainsäädäntö kansallisella ja EU-tasolla on laajaa ja sisältää useita eriasteisia säädöksiä. Eläintautien torjuntaan liittyy laajasti ottaen myös useiden sitä sivuavien toimialojen, kuten sivutuotealan, viranomaistoimia, joiden häiriötön hoitaminen myös Ahvenanmaalla on pystyttävä varmistamaan kaikissa tilanteissa.

Yksityiskohtaiseen sääntelyyn sopimusasetuksella sisältyy riski siitä, että jokin viranomaisen vastuulla oleva tehtävä vahingossa jää valtion viranomaisen vastuulle, jolloin Ahvenanmaan viranomaisen toimivalta ei riitä yksiselitteisesti kattamaan kaikkia eläintautien torjuntaan tarvittavia toimenpiteitä Ahvenanmaalla. Vakavien eläintautien esiintyminen ja niiden torjunta edellyttää nopeita ja tehokkaita viranomaistoimia, joiden laillisuusperustan kyseenalaistaminen voi jopa vakavasti haitata tai hidastaa eläintaudin torjuntaa, ja aiheuttaa siten vaaran eläintaudin leviämisestä tai sen aiheuttamien vahinkojen kasvusta. Ruokavirasto katsoo sen vuoksi, että yleinen vastuu kaikista alueellisen ja paikallisen viranomaisen toimista eläintautien torjumiseksi tulisi olla Ahvenanmaan viranomaisilla.

Utlåtande

Enligt lagen om djursjukdomar (76/2021) 67 § planerar, styr, utvecklar och övervakar Livsmedelsverket på riksnivå bekämpningen av djursjukdomar, och ansvarar även för andra i 67 § stadgade uppgifter.

I enlighet med självstyrelselagen för Åland (1144/1991) 27 §:n 31 punkten hör smittsamma sjukdomar hos husdjur till rikets lagstiftningsbehörighet, varmed lagen om djursjukdomar tillämpas också i landskapet Åland.

Ruokavirasto

PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö

Pvm/Datum/Date

15.3.2024

Dnro/Dnr/DNo

681/00.00.01.00.00/2024

Livsmedelsverket kommenterar förslaget gällande självstyrelselagen 30 § 9 punkten ur perspektivet smittsamma sjukdomar hos husdjur.

Livsmedelsverket understöder den syn som arbetsgruppens medlemmar som företrädar riket har framfört, det vill säga att gränsdragningen för landskapsmyndigheternas förvaltningsbefogenheter fortsättningsvis görs i självstyrelselagen. Livsmedelsverket anser det vara ändamålsenligt att utgångspunkten fortfarande är den, att uppgifterna i landskapet sköts av landskapsregeringen eller annan myndighet som anges i landskapslag.

Livsmedelsverket anser att stadgandet förutom husdjur också bör gälla viltlevande djur, eftersom djurhälsolagstiftningen till vissa delar också gäller vilda djur.

Till skillnad från det ikraftvarande stadgandet har uppgifterna specificerats i propositionen. Det skulle vara frågan om uppgifter som avser planering, styrning eller övervakning av sjukdomsbekämpningen eller bekämpning av sådana sjukdomar. Livsmedelsverket anser att uppgifterna har avgränsats alltför snävt. I specifikationen verkar saknas till exempel uppgifter som gäller uppföljning av djursjukdomar, som provtagning. Uppgifterna borde antingen specificeras ännu noggrannare eller så borde lagstadgade sjukdomsbekämpningsuppgifter som verkställs regionalt eller lokalt nämnas på en mer generell nivå.

Livsmedelsverket uttrycker sin oro över den föreslagna modellen där uppgifterna automatiskt hör till statens myndigheter om annat inte specifikt bestäms genom överenskommelseförordning. Den nationella och europeiska lagstiftningen om bekämpning av djursjukdomar är omfattande och innehåller reglering på olika nivåer. Till bekämpning av djursjukdomar hör i vidare bemärkelse också flera närliggande sektorer, såsom animaliska biprodukter, vars myndighetsåtgärder måste kunna skötas ostört även på Åland i alla situationer.

Vid en detaljerad reglering med överenskommelseförordning finns en risk att någon myndighetsåtgärd av misstag kvarstår på de statliga myndigheternas ansvar, varvid de åländska myndigheternas befogenhet inte entydigt räcker till för alla nödvändiga åtgärder för bekämpning av djursjukdomar på Åland. Förekomsten av allvarliga djursjukdomar och bekämpningen av dem kräver snabba och effektiva myndighetsåtgärder. Om grunden för deras laglighet kan ifrågasättas kan detta till och med allvarligt störa och försinka bekämpningen och orsaka fara för att djursjukdomen sprids eller att dess skadeverkan blir större. Därför anser livsmedelsverket att det

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto
Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikköPvm/Datum/Date
15.3.2024Dnro/Dnr/DNo
681/00.00.01.00.00/2024

allmänna ansvaret för alla regionala och lokala myndigheters åtgärder vid djursjukdomsbekämpning bör innehas av åländska myndigheter.

Yksikönjohtaja

Sirpa Kiviruusu

Juristi

Michael Nylund

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Dokumentet har satts upp och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Ruokavirasto

PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO

Puh. 029 530 0400 (vaihde)

ruokavirasto.fi

Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET

Tfn 029 530 0400 (växel)

livsmedelsverket.fi

FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND

Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)

foodauthority.fi

Business ID: 2911686-7